

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินงานทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ แต่การสร้างคนที่ดีนั้นจะต้องมีระบบการศึกษาที่ดี ทำให้คนมีสติปัญญา สามารถแก้ไขปัญหาล้ำสมัยได้ การศึกษาลักษณะใดที่ไม่เป็นไปเพื่อการพัฒนาประเทศ ควรจะได้รับการปรับปรุง (สาโรช บัวศรี 2513 : 15)

การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของชาติครั้งสำคัญ คือ การประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ ฉบับพุทธศักราช 2479 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2479 ซึ่งผลที่เกิดจากการใช้แผนการศึกษาชาติฉบับนี้ทำให้เกิดการบูรณาการชั้นมัธยมศึกษาที่ 7 และ 8 จากการศึกษาสายสามัญศึกษาและจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษาให้รับช่วงจากสายสามัญศึกษา (เชอศักดิ์ บุญวรรณ 2516 : 1) โดยเหตุนี้นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 สายสามัญศึกษาจึงมีทางเลือก 3 ทาง คือ ทางแรกสามารถที่จะประกอบอาชีพได้เลย ทางที่สองสามารถจะศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาก็ได้ และทางสุดท้ายเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ แต่การจะเข้าศึกษาในแต่ละสถานบันอุดมศึกษาจะต้องเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ 7 และ 8 เกิน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้โรงเรียนนายทหารกองทัพนักเรียนน้อยลงมาก ทั้งนี้โรงเรียนทหารในสังกัดกระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องรับนักเรียนเตรียมของตนเอง และทำหน้าที่ปลูกฝังลักษณะทางทหารตลอดจนเสริมสร้างสติปัญญาให้มีความรู้ความสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยทหารบกและโรงเรียนนายเรือได้ แต่สำหรับโรงเรียนนายเรืออากาศซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2496 ได้จัดตั้งโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศขึ้นเมื่อปี 2499 การเปลี่ยนแปลงในระดับโรงเรียนเตรียมของกองทัพบก กองทัพอากาศ เป็นเพราะแนวความคิด

ของการดำเนินการทางทหารในปัจจุบันที่เหล่าทัพทั้งสามจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันมากยิ่งขึ้น (ประพัฒน์ จันทวีรัช 2519 : 3) ดังนั้น พลโท ถนอม กิติขจร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม และรองประธานสภาสภาโหม จึงได้เสนอแนวความคิด "ควรได้พิจารณารวมโรงเรียนนายร้อยของ 3 เหล่าทัพไว้ที่แห่งเดียวกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งกันและกันในระหว่างนายทหารทั้ง 3 เหล่าทัพ หรืออย่างน้อยก็ควรจะรวมกันขึ้นโรงเรียนเตรียมให้ด้วยกัน เพราะจะช่วยลดรายจ่ายให้ประหยัดได้" (กระทรวงกลาโหม : 2500) สภาสภาโหมเห็นชอบในการรวมโรงเรียนเตรียมของ 3 เหล่าทัพ เป็นเอกฉันท์ โรงเรียนเตรียมทหารจึงได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อ 27 มกราคม 2501 (กระทรวงกลาโหม : 2501) โดยใช้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นสถานที่เรียนชั่วคราว จนถึงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2504 จึงได้ย้ายมาอยู่ในสถานที่ถาวรที่ถนนพระราม 4 ตำบลจุมพินี เขตปทุมวัน

โรงเรียนเตรียมทหารทำหน้าที่ผลิตบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้าน ทักษะศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา ให้แก่โรงเรียนทหารตลอดมา จนในปี พ.ศ. 2506 จึงได้รับนักเรียนส่วนหนึ่งของกรมตำรวจตามที่กรมตำรวจขอให้จัดการศึกษาให้ (โรงเรียนเตรียมทหาร : 2504) และนักเรียนส่วนนี้เมื่อจบการศึกษาแล้วจะศึกษาต่อในโรงเรียนตำรวจต่อไป โรงเรียนเตรียมทหารเป็นสถาบันการศึกษาเบื้องต้นสำหรับบุคคลที่ประกอบอาชีพทหารและตำรวจ บุคคลภายนอกที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ ม.ศ. 3 สายสามัญ มีสิทธิในการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารเป็นหลักสูตร 2 ปี ผู้เรียนจบหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรเทียบเท่าผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ แผนกวิทยาศาสตร์ ซึ่งทางการจะได้พิจารณาเลื่อนขั้นขึ้นเป็นนักเรียนทหารและตำรวจต่อไป (คำรง จินตารักษ์ 2524 : 1)

ต่อมาเมื่อรัฐบาลประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ ชุดที่ 3 ปี 2520 ซึ่งกำหนดให้เปลี่ยนระบบการศึกษาแห่งชาติจากรูปแบบ 4-3-2 เป็น 6-3-3 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นไป ผลกระทบนี้ทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร

ต้องปรับปรุงตาม ทั้งนี้เพราะคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาสามารถประเมินผลเทียบได้กับมาตรฐานนักเรียนสายสามัญที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และตามความต้องการของโรงเรียนทหารและตำรวจ กรมการศึกษาวิจัย กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งทำหน้าที่บังคับบัญชาดูแลการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาระดับ 6-3-3 คือที่ประชุมบัญชาการเหล่าทัพ ครั้งที่ 5/21 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2521 ซึ่งได้มีมติให้โรงเรียนเตรียมทหารเปลี่ยนหลักสูตรเป็น 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นไป และบัญชาการทหารสูงสุดได้อนุมัติหลักการเมื่อ 8 มกราคม 2522 (โรงเรียนเตรียมทหาร 2524 : 1)

เนื่องด้วยความฉันทานของเหตุการณ์ภายในประเทศ จำเป็นต้องปรับนโยบายการเมืองนำการทหาร คณะกรรมการจัดการศึกษานักเรียนทหารเองเห็นว่า ถ้าจัดการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารเทียบได้กับหลักสูตรใหม่ ของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว นักเรียนทหารจะคงใช้เวลาศึกษาต่อเนื่องถึง 8 ปี จึงจะสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป น่าจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี กระทรวงกลาโหมโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจึงได้แปรสภาพโรงเรียนเตรียมทหารโดยให้จัดตั้งโรงเรียนรวมเหล่าขึ้นตามประเภทกระทรวงกลาโหม "เรื่องปรับปรุงระบบการศึกษาของโรงเรียนทหาร" (เปรม วิชาสุวานนท์ : 2524) ตามคำสั่งกองบัญชาการทหารสูงสุด ที่ 526/2525 (สายหยุด เกิดผล 2525) และเพื่อให้การดำเนินงานแปรสภาพโรงเรียนเตรียมทหารเป็นไปตามมติสภากระทรวงกลาโหม ครั้งที่ 11/2523 เมื่อ 25 ธันวาคม 2523 กำหนดให้โรงเรียนรวมเหล่ารับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เข้าศึกษาในโรงเรียนรวมเหล่าเป็นเวลา 1 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 และสั่งให้กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ รับผิดชอบพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา 5 ปี ของโรงเรียนทหารและโรงเรียนแผนที่ของกรมแผนที่ทหารเสียใหม่ โดยให้นักเรียนชั้นปีที่ 1 เรียนกันที่โรงเรียนรวมเหล่า และเพื่อให้สอดคล้องกับประเภทกระทรวงกลาโหม เรื่องปรับปรุงระบบการศึกษาของโรงเรียนทหาร ลงวันที่ 9 มกราคม 2524 กองบัญชาการทหารสูงสุด จึงได้ร่างหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่า ปีพุทธศักราช 2525 ขึ้น

หลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่าเป็นหลักสูตรของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีหน้าที่ให้การศึกษามอบบรมหล่อหลอมจิตใจ อุบาสัย เสริมสร้างบุคลิกภาพและพละนาถมิยให้แก่วุฒิกที่ไ้รับการคัดเลือกแล้ว หลักสูตรเน้นค่านศุทธศศึกษา จริยศศึกษา พลศศึกษา และวิชาทหาร เพื่อให้นักเรียนรวมเหล่าสนิทธสนมสามัคคีเป็นน้าหนึ่งใจเดียวกัน มีความคิกริเริ่ม รอบรู้ ปฏิภาณไหวพริบเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสำนึกในความรับผิดชอบที่จะปกป้องสถาบันดังกล่าวด้วยชีวิต (โรงเรียนรวมเหล่า 2525 : 3)

หลักสูตรของโรงเรียนรวมเหล่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเริ่มใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2526 และยังไม่ไ้มีการประเมินหลักสูตร ซึ่งจำเป็นคองพ้าหลังจากที่ไ้ทดลองใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่งเพื่อพิจารณาว่าเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมเพียงใด ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นคองกล่าวถึงสนใจที่จะวิจัยเพื่อจะประเมินหลักสูตรเพื่อศศึกษาคว้าวัตถุประสงค์ เนื้อหา การจกกิจกรรม การเรียนการสอนและการประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันอย่างไร ข้อมูลที่ไ้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรคองกล่าวให้มีความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่า พุทธศักราช 2525

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่า พุทธศักราช 2525 ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526
2. ประชากรที่เกี่ยวข้อง

อาจารย์โรงเรียนทหารและตำรวจที่สอนนักเรียนรวมเหล่าที่จบหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่า พุทธศักราช 2525 และกำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนทหารและตำรวจ

ในปีการศึกษา 2527 อาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า เป็นอาจารย์ที่กำลังสอนนักเรียนรวมเหล่า
ในปัจจุบัณ นักเรียนรวมเหล่า คือนักเรียนที่เคยเรียนโดยไร้หลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่า
พุทธศักราช 2525 นักเรียนทหารและตำรวจ เป็นนักเรียนมัธยมชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียน
ทหารและตำรวจ

3. รูปแบบการประเมินที่ดัดแปลงจากแนวคิดของ The Phi Delta Kappa
Committee Model (CIPP Model)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนรวมเหล่า หมายถึง สถาบันการศึกษาสังกัดกรมการศึกษาวิจัย กอง
บัญชาการทหารสูงสุด

นักเรียนรวมเหล่า หมายถึง นักเรียนที่เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนรวมเหล่า
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526

โรงเรียนทหาร หมายถึง โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ
และโรงเรียนนายเรืออากาศ

โรงเรียนตำรวจ หมายถึง โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

อาจารย์โรงเรียนทหาร หมายถึง ผู้สอนในสังกัดส่วนการศึกษา โรงเรียนนาย-
ร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้สอนในสังกัดฝ่ายการศึกษา โรงเรียนนายเรือ ผู้สอนในสังกัดกอง-
การศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ

อาจารย์โรงเรียนตำรวจ หมายถึง ผู้สอนนักเรียนรวมเหล่าสายตำรวจ และ
ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนรวมเหล่า

อาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า หมายถึง ผู้สอนในสังกัดส่วนการศึกษา โรงเรียน
รวมเหล่า

CIPP Model หมายถึง รูปแบบการประเมินซึ่งประกอบด้วย Context,
Input, Process และ Product ในการวิจัยครั้งนี้จะนำแนวคิดมาเป็นแนวทางวิจัย
เท่านั้น

บริบท (Context) หมายถึง การประเมินสภาพแวดล้อม ได้แก่ การศึกษาสภาพปัญหาและสิ่งต่าง ๆ เพื่อใช้ในการกำหนดวางแผนเกี่ยวกับโครงการเปลี่ยนแปลง เช่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้จะเน้นการศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมเท่านั้น

ปัจจัยเบื้องต้น (Input) หมายถึง การประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

กระบวนการ (Process) หมายถึง การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเรื่องราว หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นการปฏิบัติงาน

ผลผลิต (Product) หมายถึง การประเมินผลผลิต คือการประเมินผลกระทบของโครงการว่า ได้ผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เป็นการกระทำเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการเริ่มวงจรใหม่ ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อผลผลิตเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่าต่อไป
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนรวมเหล่า

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยการศึกษาแบบสำรวจ และมีวิธีการดำเนินการวิจัยโดยสังเขปดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- ก. อาจารย์โรงเรียนทหาร จำนวน 120 นาย
- ข. อาจารย์โรงเรียนตำรวจ จำนวน 35 นาย
- ค. อาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า จำนวน 80 นาย

ง. นักเรียนรวมเหล่า (ทบ. ทร. และ ทอ.) จำนวน 629 นาย และ
นักเรียนรวมเหล่า (ทร.) จำนวน 312 นาย ใช้การสุ่มตัวอย่างตามตารางKrejcie
Morgan โดยมีรายละเอียดในการสุ่มตัวอย่างดังตารางข้างล่างนี้

นักเรียนรวมเหล่า							
ทบ.		ทร.		ทอ.		ทร.	
N	S	N	S	N	S	N	S
326	181	150	108	153	113	312	175

จ. นักเรียนทหาร จำนวน 635 นาย นักเรียนตำรวจ 305 นาย ใช้ตาราง
สุ่มตัวอย่าง Krejcie Morgan และมีรายละเอียดในการสุ่มตัวอย่างดังตารางข้างล่างนี้

นักเรียนทหารและตำรวจ							
ทบ.		ทร.		ทอ.		ทร.	
N	S	N	S	N	S	N	S
322	181	167	118	146	108	103	169

จำนวนประชากรอาจารย์โรงเรียนทหาร โรงเรียนตำรวจ และโรงเรียนรวมเหล่า
ใช้เท่าจำนวนที่ทำการสอน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 1,388 นาย แยกเป็นอาจารย์จำนวน 235 นาย
นักเรียนทหาร นักเรียนตำรวจ และนักเรียนรวมเหล่า จำนวน 1,153 นาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ คือ (1) แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตร
(2) แบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 4 ฉบับ คือ

ก. แบบสอบถามสำหรับนักเรียนทหารและตำรวจ และสำหรับนักเรียนรวมเหล่า
ถามเกี่ยวกับการจัดการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน ผลที่เกิดจากการเรียนการสอนหลักสูตร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ
(Check - list) และแบบประเมินค่า (Rating Scale)

ข. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์โรงเรียนทหารและตำรวจ และสำหรับอาจารย์
โรงเรียนรวมเหล่า ถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ระบบโครงสร้างของ
หลักสูตร การบริหารหลักสูตร ผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ
(Check - list) และแบบประเมินค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. ข้อมูลจากนักเรียนทหารและตำรวจ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผ่านผู้บัญชาการ
โรงเรียนทหารและผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ข. ข้อมูลจากอาจารย์โรงเรียนทหารและตำรวจ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผ่าน
ส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผ่านฝ่ายการศึกษาโรงเรียนนายเรือ ผ่าน
กองการศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ และผ่านกองกำกับการ 2 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ค. ข้อมูลจากนักเรียนรวมเหล่าและอาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ
การเก็บรวบรวมข้อมูลเอง

ง. ข้อมูลจากหลักสูตร เก็บจากตารางการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมมาได้จะวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยอาศัยค่าร้อยละ และ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจาก

- ก. ข้อมูลจากนักเรียนทหารและตำรวจ
- ข. ข้อมูลจากอาจารย์โรงเรียนทหารและตำรวจ
- ค. ข้อมูลจากนักเรียนรวมเหล่าและอาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า
- ง. ส่วนข้อมูลจากตัวหลักสูตร จะใช้วิเคราะห์โดยตารางการวิเคราะห์

ลำดับชั้นในการ เสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเตรียมการ เสนอผลโดยจัดลำดับชั้นของการ เสนอผลการวิจัย เป็น 5 บทดังนี้

- บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็้มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับชั้นในการ เสนอผลการวิจัย
- บทที่ 2 กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยและการ เก็บรวบรวมข้อมูล
- บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้ายเป็นบรรณานุกรมและภาคผนวก